

Fråga om våld i nära relationer i barnhälsovården, Region Kronoberg

Våld i nära relationer är ett stort folkhälsoproblem och vi vet idag att det inte bara är fysiskt våld som är skadligt för barn. Våld mellan föräldrar skadar barn på liknande sätt, liksom att kränka eller inte tillgodose barnets grundläggande behov. Våld i familjen tenderar att eskalera och intensifieras under graviditet och småbarnstid. Det finns dock också forskning som har påvisat att kvinnor är mer benägna att ta sig ur våldsamma relationer när de blivit föräldrar. Att som barn vara utsatt för våld eller att bevittna våld mellan vårdnadshavare har starka samband med ohälsa genom barndomen och även upp i vuxenlivet.

Genom att främja god fysisk, psykisk och social hälsa inom familjen och stödja föräldrar i deras föräldraskap kan barnhälsovården bidra till att minska riskerna för våld i nära relationer. Att samtala och fråga om våld i familjen är ett sätt att förebygga våld och uppmärksamma de barn som far illa. Genom att ge föräldrar stöd och kunskap kan en uppväxt fri från våld främjas. Strävan efter att etablera ett gott samarbete med föräldern får dock aldrig gå före att skydda och stödja barnet.

Att identifiera familjer där våld, eller någon av riskfaktorerna för våld förekommer, kan bidra till att bryta eller förebygga en förälders utsatthet för våld. Detta kräver ett strukturerat och systematiskt arbetssätt som erbjuds universellt till alla familjer.

Information om det stöd som finns för den som upplever våld i nära relation bör finnas lätt tillgängligt för alla att ta del av, såväl i verksamhetens lokaler som digitalt.

Rutin på BVC

Alla familjer får information om våld via barnhälsovården och det gemensamma frågeformuläret "Fråga om Våld" användes rutinmässigt och likadant i alla familjer. Alla föräldrar skall få möjlighet att svara på frågorna enskilt vid åtminstone ett besök vardera och samma frågor skall upprepas flera gånger under barnets tid inom barnhälsovården.

Frågeformuläret finns på flera olika språk och även med bildstöd. Formuläret ifylles skriftligt men skulle detta ej vara möjligt kan frågorna undantagsvis ställas muntligt. Auktoriserad tolk används vid behov, anhöriga skall ej tolka.

Utfall på någon av frågorna utforskas vidare med muntliga följdfrågor och vid behov bokas uppföljande besök för detta. Samtliga instanser gör vid varje tillfälle en bedömning om vidare remittering av förälder och/eller barn samt behov av anmälan till Socialtjänsten i enlighet med rutin och §14 i SoL.

Tänk också på att fråga om andra barn i familjen i de fall då förekomst av våld framkommer.

Informera och fråga om våld vid besök i barnhälsovården

Första hembesöket: Informera om våld och samtala om bråk och våld i familjen ur ett barnperspektiv. Visa och samtala kring föräldrabroschyren.

Vid följande hälsobesök används frågeformulär ”Fråga om våld”:

- **6 - 8 veckor:** Fråga mamma/födande förälder enskilt i samband med EPDS-samtalet
- **3 – 5 månader:** Fråga pappa/icke-födande förälder enskilt i samband med det Enskilda samtalet för Icke-födande förälder
- **18 månader:** Fråga medföljande förälder/föräldrar vid ordinarie besök
- **2,5 år:** Fråga medföljande förälder/föräldrar vid ordinarie besök

Vid det första hembesöket ingår samtal om våld mot barn, vad som avses med begreppet och hur det påverkar barns hälsa och utveckling. BHV-sjuksköterskan berättar att barnhälsovården regelbundet kommer att fråga om våld och lämnar i samband med detta en broschyr med information om bråk och våld i familjen till föräldrarna.

I samband med de enskilda föräldrasamtalen får föräldrarna skriftligt besvara rutinfrågor om våldsutsatthet. Detta görs efter genomfört föräldrasamtal.

Därefter ifylles samma frågeformulär igen vid barnets 18 månadsbesök och 2,5-årsbesök, av den eller de vårdnadshavare som följer med barnet på besöket.

Dokumentation

Efter besöket dokumenteras detta i barnets journal, under sökord Samtal/Psykosocialt. Det skall dokumenteras att förälder fått information (Samtal och information om barn och våldsutsatthet genomfört/ej genomfört) eller om frågorna ställts (Frågeformulär om våldsutsatthet genomfört/ej genomfört). Frågeformulär behöver ej scannas in.

I de fall då en förälder uppger förekomst av våld dokumenteras detta i mallen för *Våldsutsatthet* i förälderns journal och vid eventuella uppföljande samtal dokumenteras även dessa där. Vid förekomst av våld som bedöms direkt påverka barnet dokumenteras detta i barnets journal i mallen *Våldsutsatthet*.

Vid behov görs anmälan till Socialtjänsten i enlighet med rutin och §14 i SoL. Det kan i vissa fall vara aktuellt med blockering av vårdnadshavarens tillgång till barnets journal.

Rutin vid besök hos Föräldra- och barnhälsovårdspsykolog (FBHV)

I samband med alla nybesök hos FBHV-psykolog tillfrågas alla föräldrar och blivande föräldrar om våld med hjälp av formuläret "Fråga om Våld". I de fall då föräldrarna kommer tillsammans eller med barn försöker man i första hand fråga föräldrarna enskilt och är det inte möjligt kan föräldrarna fylla i varsitt frågeformulär. Om situationen gör det olämpligt att fråga delas föräldrainformation om våld ut.

FBHV-psykologerna bistår barnhälsovården med konsultation och handledning i ärenden där oro för våldsutsatthet/ konstaterad våldsutsatthet framkommit och är vid behov en rådgivande instans för vägledning kring vidareremisser från BVC.

Länkar och kontaktuppgifter

[Handlingsplan våld i nära relationer, barn som far illa och hedersrelaterat våld och förtryck](#)

Orosanmälan:

[Stödmaterial vid orosanmälan](#)

[Lathund - anmälan om barn som far illa](#)

Dokumentation vid våldsutsatthet:

[Rutin – vårddokumentation för våldsutsatta personer](#)

Regionala riktlinjer och dokument:

[Länsgemensam riktlinje för det ofödda barnet](#)

[Länsgemensam riktlinje för det nyfödda barnet](#)

[Definitioner av våldsutsatthet samt relevanta länkar](#)

Rikshandboken i Barnhälsovård:

[Barnhälsovårdens roll och ansvar för barn som far illa](#)

[Upptäcka och stödja barn utsatta för våld i nära relationer](#)

Externa kontaktuppgifter:

[Externa kontakter i Kronoberg kring barn som far illa](#)

Material att beställa eller skriva ut:

[Frågeformulär o informationsfolder](#)

[Materiallistan](#)